

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

NO. 187

Antonia Pavlic
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

IN SPIRIT
7-8-0
LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, SEPTEMBER 30, 1969

STEV. LXVII - VOL. LXVII

Rdeči se umaknili iz okolice mesta Saigona

Vojaske viri so včeraj poročali, da so se velike enote rdečih umaknile iz okolice Saigona proti meji Kambožije. Kaj je temu vzrok, ni jasno.

SAIGON, J. Viet. — Vojaske obveščevalni viri trdijo, da so se velike rdeče enote, vietkongske in severnovietnamske, umaknile iz okolice Saigona proti kambodžanski meji. Za seboj so pustile le manjše partizanske oddelke, ki naj nadaljujejo s streljanjem na mestno okolico in vojaške postojanke na tem področju. Nihče ne ve, zakaj so se rdeči pravzaprav umaknili.

Nekateri trdijo, da so rdeči nemara doživeli precejšnje izgube od obsežnih ameriških bombnih napadov na njihova taborišča. Težki bombniki B-52 so ponovno odrgli na nje velike količine bomb. Nobenih znakov ni, da bi se rdeči umaknili v zvezi z ameriškim pozivi po zmanjšanju vojskovanja. Vseeno je število napadov na razne postojanke na tem področju pretekli teden padlo na 67% in skupno 39 od 116 teden prej in 119 v prvem tednu septembra.

Rdeči umik velikih enot kaže, da trenutno rdeči nimajo v načrtu nobenih večjih vojaških napadov v okolici Saigona. Poročilo ujetnikov in zaseženih vojaških dokumentov pri rdečih govore o pripravah za jesensko ofenzivo, toda znakov na samem terenu za to ni veliko. Področje, od koder naj bi se rdeče divizije umaknile, varuje ameriška 82. padalska divizija, ki bo do sred decembra zapustila Vietnam v okviru napovedanega umika 35.000 ameriških vojakov do 15. decembra 1969.

V Sovjetski zvezi bodo ustanovili borze dela

MOSKVA, Rus. — Črna lisa v kapitalističnem gospodarstvu je potreba po borzah dela. Borze dela so nazoren dokaz, da v kapitalističnem gospodarstvu ni vse v redu, česar tudi nihče ne taj. Komunisti so trdili, da kaj takega v njihovem gospodarstvu biti ne more. Pa se je pokazalo, da se motijo tudi v Sovjetski zvezi, kjer so najdalje zastopali uradno stališče, da pri njih brezposelnosti ne more biti. Kjer je, je le po pomoti.

Sedaj so se v Moskvi spreobrili. L. 1967 so ustanovili v vseh svojih republikah prve borze dela. Letos imajo načrt spopolniti sistem borz in ustanoviti okoli 200 "uradov za zaposlovanje" v vseh mestih z nad 100.000 prebivalcev. Propaganda hoče naravno ta socialno-gospodarski pojav borz olepšati na vse mogoče načine. V resnici bo tako kot pri nas: brezposelnost bodo tam iskali delo, ki ga bo dosti le za strokovne delavce, kajti teh manjka tudi v Sovjetski zvezi.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma oblačno z možnostjo nalivov. Najvišja temperatura blizu 68.

Novi grobovi

Mary Mavec
V nedeljo je umrla v Castle Nursing Home v Millersburgu, Ohio, po dolgi bolezni 87 let stara Mary Mavec, roj. Kodre, vdova po l. 1927 umrlem možu Antonu, mati Antona, ki je našel smrt l. 1942 v letalski nesreči, Mary Bavetz, Anne Manning in Franka, znanega gradbenika in trgovca z nepremičninami, 11-krat stara mati in pramati. Rojena je bila v Vipavi v Sloveniji, kjer je zapustila sestro Ivano in brata Viktorja. V ZDA je prišla pred 62 let. Bila je članica ADZ št. 27. Pogreb bo iz Zeletovega pogrebnege zavoda na E. 152 St. v četrti ob 8.45, v cerkev sv. Križa ob 9.30, nato na pokopališče. Družina priporoča namesto venecv darove za Mary Mavec Opportunity School, Euclid, O. To šolo je zgradila rodbina v čast in spomin Mrs. Mary Mavec. Namenjena je duševno zaostalim otrokom.

Sen. Godell bi rad končal vietnamsko vojno l. 1970

WASHINGTON, D.C. — Republikanski senator Godell iz New Yorka bi rad končal vojno v Vietnamu že l. 1970. Seveda mu nihče ne bo ugovarjal, toda vprašanje je, ali je njegova pot prava. Godell namreč predlaga, naj Kongres izglasuje zakon, ki naj prepoveduje po l. 1970 vsak izdatke za vojskovanje v Vietnamu.

Že na prvi pogled se lahko čuti, da v Kongresu ne bo večine za tak zakon, kajti preveč pomislekov se bo pokazalo že takrat, ko bo predlog prišel pred Fulbrightov senatni odbor za zunanjo politiko. Fulbright osebno je seveda za debato, ni pa še rekel, kakšno stališče bo zastopal.

Eno posledico bo obravnavanje Godellovega predloga imelo gotovo: komunisti v Vietnamu bodo postali še bolj samozavestni, kot so že. Saj je Godellova ideja veda na njihov mlin. Ni jim treba drugega kot čakati na l. 1971. Na to je opozoril predsednik Nixon na tiskovni konferenci, ko je predlog zavrnil kot škodljiv naporu za naglo in sprejemljivo končanje vojne.

V Boliviji so imeli pretekli teden revolucijo

LA PAZ, Bol. — Bolivija je že 144 let samostojna republika, v tem času je imela 165 revolucij, torej več kot eno na leto. Zato moramo smatrati tudi sedanjo revolucijo kot reden političen pojav, ki je omogočil spremembo režima. Značilna je morda le po tem, da so jo v javnosti že dolgo pričakovali, pa ni prišlo do nje tako hitro, kot so računali. Računi so bili precej stvarni.

Režim predsednika Silesa Salinas, ki je sedaj padel, ni prišel na oblast po navadni poti, potem volitev ali potom revolucije. Prišel je čez noč in čisto nepričakovano. Pred njim je bila oblast v rokah predsednika Barientosa. Barientos je bil boljši politik kot vojak, zato je spretno plaval skozi težke krize v bolivijski domači in zunanji politiki. Najnevarnejša za njegov režim je bila kriza, zvezana z usodo dnevnika znanega kubaškega revolucionarja Che Guevara. Guevara je s svojimi partizani taboril v Andskih gorah, je bil izdan, padel je v zasedo, bil je ujet in po-

Kdo bo sestavil novo vlado Zah. Nemčije?

Krščanski demokrati in socialisti snubijo liberalne demokrate za sodelovanje pri sestavi nove vlade.

BONN, Z. Nem. — Volivna burja je mimo in vodniki političnih strank iščejo najboljše možnosti za svoje politično delovanje v bodočem parlamentu. Krščanski demokrati bodo imeli v njem 242 poslancev, 3 manj kot v dosedanjem in 7 premalo do absolutne večine.

Socialni demokrati, ki so bili doslej v "veliki koaliciji" s krščanskimi demokrati v vladi, so svoje sile v zveznem parlamentu okrepili z 22 novimi poslanci. Imeli jih bodo skupno 224, kar pa je še vedno 25 premalo do absolutne večine.

Svobodni (liberalni) demokrati so pri volitvah doživeli hud poraz, saj so izgubili kar 19 poslancev in jih obdržali le 30, pa so vendar ostali jezičnik na tehtnici. Obe stranki se trudita, da bi jih pridobil za "malo koalicijo" v novem parlamentu, ki naj bi izvolila novega kanclerja.

Svobodni demokrati so v preteklem marcu potegnili s socialnimi demokrati in jim tako omogočili izvolitev njihovega člana Gustava Heinemannja za predsednika republike. Njihov vodnik prav nič ne skriva svoje naklonjenosti za socialiste. Če bo po njegovem, bodo svobodni demokrati pristali na socialistično ponudbo. Ta more biti učinkovita le, če bo v stranki obveljala disciplina. Če le 7 svobodnih demokratov potegne s krščanskimi demokrati, imajo ti večino v parlamentu.

Nixon odklonil predlog za Kingov narodni park

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon je v začetku sprejel misel, naj bi se ustanovil v Atlanti, Ga., narodni park v spomin dr. M. L. Kinga, pa načrt končno zavrnil. Predlog za ustanovitev takega parka je stavila Mrs. M. L. King v imenu Kingove rodbine Beli hiši.

Peiping in Washington obnovila skoro razgovor?

TOKIO, Jap. — Viri blizu japonskega zunanjega ministrstva trdijo, da ne bo dolgo, ko bodo Združene države in rdeča Kitajska obnovile svoje razgovore, ki so jih vodile dolgo v poljskem glavnem mestu Varšavi. Obnova teh razgovorov je bila napovedana za letošnji februar.

Ko so ZDA dale kitajskemu diplomatu, ki je pobegnil iz Holandije, politično zatočišče, je Peiping, ki je obnovno razgovor predložil, te nenadno odpovedal.

Kje se bodo taki razgovori obnovili, je negotovo. Ko je pred leti do njih prišlo, je bila Varšava v prijateljskih odnosih s Peipingom, sedaj drži trdno z Moskvo, kar seveda Peipingu ni všeč. Tako ni izključeno, da bo Peiping predložil za razgovore Bukarešto, ki je v dobrih odnosih tako s Peipingom kot z Washingtonom.

Erlander odstopil

STOCKHOLM, Šved. — Predsednik švedske vlade Tage Erlander se je po 23 letih naveličal te svoje službe in je objavil, da gre v pokoj. Jutri bodo volili njegovega naslednika. Po vsem sodeči to mesto pripadalo 42 let staremu Olofu Palmetu, prostvetnemu ministru, ki je v zadnjih letih kazal očitno pripadnost rdeči strani v vietnamski vojni.

Olofu Palmetu je Amerika dobro znana, ker je eno leto študiral na Kenyon College v Ohiju in dosegel tam l. 1949 "bachelor", prvo akademsko stopnjo.

Astronavti Apollo 11 na potovanju po svetu

HOUSTON, Tex. — Astronavti Neil Armstrong, Michael Collins in Edwin Aldrin, ki so v Apollo 11 prvi dosegli Luno in stopili na njeno površino, pa se od tam srečno vrnili na Zemljo, so včeraj odšli na potovanje, tekom katerega bodo obiskali 25 držav.

Ko se bodo vrnili, bodo s svojimi ženami 5. novembra prišli v Belo hišo na svečano večerjo k predsedniku ZDA.

ARMADA UMAKNILA TOŽBO PROTI "ZELENIM BERETAM"

Armada je včeraj umaknila obtožbo 6 pripadnikov "zelenih beret", ko je CIA odklonila pričanje pri razpravi proti njim "v interesu narodne varnosti". Obtoženci so bili izpušteni in so na poti v ZDA, kjer bodo najprej 30 dni na dopustu, nato pa bodo dodeljeni na nova mesta.

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je Armada ZDA priznala, da nima možnosti nepristranske in pravične sodne razprave proti 6 "zelenim beretam", obtoženim umora nekega dvojnega vietnamskega agenta, ko je Osrednja obveščevalna služba — CIA odklonila sodelovanje pri preskrbi potrebnih prič, ker da bi to škodovalo "interesom narodne varnosti". Ni ji ostalo drugega, kot obtožbo umakniti in obtožence pustiti na svobodo. Armadni tajnik Stanley R. Resor je v kratki izjavi pokazal očitno, da se je za to le nerad odločil. Pripomnil je vendar pri tem, da CIA "ni bila neposredno vmešana" v to reč.

Obtoženci, ki bi morali čez 11 dni pred sodnike, so bili izpušteni in so že na poti domov v Združene države. Predvidoma bodo dobili po 30 dni dopusta, nato pa bodo poslani na nova službena mesta. Resor je v svoji izjavi ugotovil: Med tem ko je nemogoče nadaljevati s tožbo, hočem poudariti, da dejanja, katerih so bili obtoženi, pa jim niso bila dokazana, predstavljajo kršenje armadnih predpisov, odredb in načel.

Armadni tajnik S. R. Resor je bil pod pritiskom nekaterih članov Kongresa, naj obtožbo umakne, ker da je ta dejansko posledica spora med Armado in CIA. On se je temu odločno upiral vse do včeraj, ko je bila obtožba nenadno umaknjena. "Zelene berete", kot običajno imenujejo posebne oddelke izvežbane za boj proti gverili, so bile obtožene, da so umorile Vietnamca Thai Khac Chuena, ki naj bi bil na eni strani delal za nje, na drugi tudi za rdeče, pri tem pa bil še posebej agent

Osumljenci umora v Cincinnatiju prijeti

CINCINNATI, O. — Oblasti imajo v rokah sedaj štiri osumljence umora štirih žensk tekom ropu hranilnice v predmestju Delhi Hills preteklo sredo. R. Kassov je bil prijet nekaj ur po umoru, Carl Ingle v petek, Johnny Leigh in Waterson Johnson pa v nedeljo, ko je policija ustavila avto, v katerem sta se peljala "proti Kaliforniji", v bližini Gallupa, N.M.

Prva dva prijeta sta bila že obtožena četvernega umora. Od zadnjih dveh prijelih so W. Johnsona že vrnili v Cincinnati, med tem ko je J. Leigh prostovoljno vrnitev odklonil.

Roparji so odnesli iz hranilnice tekom ropu le \$270. Ženske so pomorili, ker naj bi ena od njih enega ali dva od roparjev spoznala.

Zadnje vesti

DUNAJ, Avstr. — V vodstvu Komunistične partije CSR je prišlo do trenja, ker je Gustav Husak na seji Centralnega komiteta ostro obsodil delo A. Novotnega in njegove vlade, pa bil "mehak" do njegovega naslednika v vodstvu KP CSR A. Dubčka. Stari, zagriženi stalinisti pod vodstvom Bilaka skušajo zrniti z vodilnega položaja Gustava Husaka, ki hoče ubirati "srednjo" pot. Boj bo odločila Moskva.

BONN, Z. Nem. — Vlada je "sprostila" nemško marko, da si sama na svobodnem trgu poišče nov tečaj. V nekaj urah trgovanja danes dopoldne se je njena vrednost dvignila za 5%. Pričakujejo, da se bo ustalila nekje okoli 7% nad sedanjo uradno ceno, kjer jo bodo nato stabilizirali.

Iz Clevelanda in okolice

Raznašalca iščemo — Ameriška Domovina išče raznašalca lista za okolico Newton, Locherie, Pasnow, Rosecliff, Naumann in Tyronne Ave. Star mora biti vsaj 10 let. Kličite prosimo, za vsa pojasnila 431-0628.

Zopet napad — Poznani in prijazni rojak g. Frank Zibert je bil preteklo nedeljo ob pol osmih jutraj pri St. Clairju napaden, ko je šel na delo. Trije mladi črnci so ga z revolverjem udarili po glavi, mu vzeli novo kapo, denarnico in prav vse, kar je imel pri sebi. Dobil je tudi poškodbe po rokah. Pretekli petek je bila na 61. cesti napadena starejša rojakinja, ko je šla na delo. Odvzeta ji je bila torbica z denarjem. — Ker v naši okolici skoro ne mine dan brez ropa in napada, priporočamo skrajno previdnost podnevi in ponoči.

Prijeten obisk — G. Avgust Petrovek iz Walpole, Massachusetts, je prišel v Cleveland na krajši obisk k družini Milana Besednjaka, 962 E. 76 St. V nedeljo se je prijetno in po domače zabaval na Vinski trgatvi na SNPJ farmi, včeraj pa je obiskal urad Ameriške Domovine. Lepo pozdravlja rojake in rojakinje in pravi, da se v Clevelandu zelo dobro počuti, zato pride med nas po dvakrat in trikrat na leto. Hvala lepa za obisk!

Seja — Carniola Hive 493 T.M. ima jutri, v sredo, ob 7. zvečer sejo v SND na St. Clair Ave., soba št. 1.

Iz bolnice — Zmarna rojakinja gđc. Manca Preša, 1067 E. 67 St., se je vrnila iz bolnice in se zahvaljuje za obiske, cvetje in pozdrave. Posebno se zahvaljuje dr. L. Ukmarju za vso skrb in pazljivost v bolnici. Škoda je doma pod zdravniško oskrbo.

Diplomo je prejel — Janez Jelar, najstarejši sin Petra Jelarja in njegove žene, 3101 Glass Ave., je prejel preteklo nedeljo, 28. sept. tl., diplomo The Electronic Engineering Technology Instituta o uspešno opravljenem kurzu iz elektronike. Diplomant je prišel v ZDA 1949 s svojimi starši. Obenem, ko je delal v tovarni, je tudi pridno študiral. Njemu kakor tudi njegovim staršem prisrčne čestitke!

Kegljaši bodo — Slov. športni klub bo začel svojo letošnjo kegljaško sezono 19. oktobra v Euclid Green Lanes. Kdor želi sodelovati, naj kliče M. Melaher, 881-2641, ali pa J. Kamin, 391-7106.

Danes volitve — Danes so primarne volitve, volišča so v Clevelandu odprta od 6.30 zjutraj do 6.30 zvečer. Izpolnimo vsi svojo državljansko dolžnost in pojdimo volit! Čas je resen, težav toliko, da ne more in ne sme nihče stati ob strani!

WASHINGTON, D.C. — Nekateri člani Kongresa protestirajo proti napovedanemu atomskemu preskusu na Aleutih v četrtek. Trdijo, da utegne sprožiti hud potres in obsežne poplave. — Med tem je bilo tu objavljeno, da je rdeča Kitajska včeraj preskusila vodikovo bombo z močjo treh megatonov nekeje pri Lop Noru v pokrajini Singkiang.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 187 Tuesday, Sept. 30, 1969

Težave francoskega gospodarstva

Ko je sedanja francoska vlada sredi globokega poletja v tehničnem pogledu izvršila razvrednotenje francoskega franka po vzornem načrtu, so se vsi oddahnili. Francija, Evropa in ves svet so pričakovali ta korak, ki ni nikogar iznenadil, akoravno je bil izvršen v času, ki ga ni nihče pričakoval.

Vlada je pri tem vpoštevala tri okoliščine: kako varovati francosko gospodarstvo pred čim manjšim potresom, kako prepričati Evropsko gospodarsko skupnost, da korak ni naperjen proti njenim koristim, kako prepričati svet, da je korak mišljen resno. Da doseže vse tri cilje, je ob razvrednotenju tudi napovedala, kdaj bo končala vse operacije, ki bodo zvezane z razvrednotenjem. Do konca leta mora vlada uravnesiti svoj proračun, naj bodo žrtve še tako hude. Do 1. aprila se mora francosko gospodarstvo prilagoditi novemu franku in spraviti v sklad domačo potrošnjo in proizvodnjo. Do 1. julija mora izgniti primanjkljaj v francoski plačilni bilanci. Vlada je priznala, da je načrt drzen, povedala, da se tega zaveda; pa zagotavlja, da se tega ne boji. Da dobi francoski potrošniki in proizvajalci čas, da vse to premislijo in se na novo raven francoskega gospodarstva pripravijo, je vlada sklenila, da bo začela izvajati vse glavne reforme šele po počitnicah, razen tistih seveda, ki so takoj potrebne. Tudi to taktiko je francoska javnost sprejela brez ugovora.

Ko so politične počitnice minule, je vlada šla pred parlament in mu razložila vzroke za tako devalvacijo in ne drugačno, pa tudi načrt za prehod na novo gospodarsko stanje. Pridala je seznam žrtev, ki jih bo francoski narod moral prevzeti na svoja pleča, če hoče, da ima zdravo gospodarstvo.

Do tega trenutka je šlo vse gladko. V tem trenutku so se začele pojavljati težave. Ne morda politične, kajti vlada je dobila v parlamentu za svojo politiko izredno veliko zaupnico, ampak gospodarske, predvsem pa socialne.

Začele so se, kot so vsi pričakovali, pri delavskem razredu. Francoz je v marsičem podoben Amerikancu, zmeraj išče luknje, da bi se skoznje izmuznil obvezam in žrtvam. Lažje delajo to tisti, ki ne živijo od registriranih dohodkov, kot delavci in uslužbenci, ki so njihovi prejemki zmeraj nekeje do centa natanko izračunani in zapisani. So to kmetje, obrtniki, gostinci, svobodni poklici itd. Ti imajo dalje večjo možnost, da prilagodijo svoje dohodke spremeni kupni moči francoskega franka.

Vse to vedo dobro že davno vsi francoski delavci, zato so že poleti povedali vladi, naj nikar ne misli, da bodo ravno oni nosili vsa bremena sedanjega razvrednotenja. Zatevajo, naj bodo bremena pravično razdeljena na vse stanove in razrede. Z načelnim stališčem francoskega delavstva se je strinjala vsa francoska javnost. Unije so zato sklenile, da bodo postopoma, toda odločno zahtevale povišanje plač in mezd in da bodo skušale doseči ta cilj s tradicionalno taktiko pogajanj. So se urezala. V tem trenutku se je namreč začel med železničarji divji štrajk, ki je skazil njihovi uniji vse račune. Železničarji so postavili svoj vrstni red zahtev in z njim tudi v glavnem prodrli. Ni izključeno, da bodo prodrli tudi z zahtevo takih novih plač, ki lahko ogrožajo vso reformo. Divji štrajki med železničarji so takoj našli goreče zagovornike med drugimi delavci in uslužbenci. Franciji grozi doba divjih štrajkov, kot jih že dolgo ni doživela. Seveda se je s tem zazibala tudi usode reforme same. Čeprav je položaj napet, pa dežela ne obupuje. Francoze še zmeraj sreča pamet, pravijo, akoravno včasih že zelo pozno.

V tem je nekaj resnice, pa tudi nekaj upanja, da načrt za reforme ne bo propadel. Čisto gotovo se bo zavlekel. Roki, ki jih je postavila vlada sredi poletja, so že postali dvomljive vrednosti.

Francoskemu mnenju se je priključila tudi Evropa. Računa s tem, da francosko gospodarstvo še ni zdravo, da pa še nima jetike. Treba je dati času priliko, da pomaga francoskemu gospodarstvu na noge. Zato v krogih EGS spremljajo razvoj francoskega gospodarstva brez razburjanja. To se je videlo na zadnjem sestanku med Pompidoujem in dr. Kiesingerjem v Bonnu. Nemčija je gladko pristala na francosko željo, naj se v EGS odložijo vse važne zadeve, dokler se francosko gospodarstvo ne umiri. Z razumevanjem gledajo na Pariz tudi v Londonu, čeprav se jim dobro zdi, da imajo v Franciji podobne težave, kot jih imajo sami. Zato se londonska vlada ne jezi, ako so razgovori o vstopu Anglije v EGS zopet odloženi na nedoločen čas. Angleška vlada je zadovoljna, da se vsaj za kulisami vršijo potrebne tehnične priprave.

Hujše so prizadete tiste države, ki so močno odvisne od trga EGS, na primer Jugoslavija. Jugoslavija ima zmeraj velik trgovski dolg napram EGS, ki ga nikakor ne mo-

re plačati, ker ne more izvažati svojih deželnih pridelkov in živine v zahodno Evropo. Do sedaj se je temu upirala Francijo, sedaj se bo še bolj, dokler sama ne uredi svojih domačih gospodarskih vprašanj.

Francoski kredit zaradi devalvacije ni padel v mednarodnem finančnem svetu, ki je razvrednotenje toplo pozdravil. Obenem je tudi zagotovil francosko vlado, da lahko računa na začasno posojilo, ako bi ga ji bilo treba, da prebrede finančne težave na pariškem deviznem trgu. Dokler bo francoska vlada imela zagotovilo, se ji ne bo treba bati, da bi zagazila v novo resno gospodarsko krizo. Malim krizam se seveda ne bo ognila, kot se jim ne ognje tudi druge države.

BESEDA IZ NARODA

Društvo Najsv. Imena pri Sv. Vidu praznuje

CLEVELAND, O. — Društvo Najsv. Imena Jezusovega pri Sv. Vidu pripravlja že nekaj časa praznovanje svoje 35-letnice. Takratni g. župnik msgr. Jernej Ponikvar je z majhno skupino mož in fantov leta 1934 ustanovil to za može in fante tako važno cerkveno ustanovo, ker je hotel zlasti z njo v župniji preroditi notranje življenje. Pri tem mu je pomagal najbolj g. Mihael Kolar, ki je še danes eden najbolj vnetih delavcev v župnijski Vidovski organizaciji. Petintridesetletnico bo društvo praznovalo v nedeljo, 26. okt. 1969, ob 11.45 s sv. mašo.

Sv. mašo bo opravil naš duhovni vodja g. Danilo Artur Zanutič, somaševali pa bodo bivši duhovni vodje našega društva.

Po sv. maši bo v farni dvorani slovesno kosilo za vse ude in njihove družine. Vabljeni so ob tej priložnosti tudi vsi drugi župljani. Ob tej priložnosti bi radi videli v naši sredi pri sv. maši, kakor tudi pri kosilu vse tiste, ki so se iz tega ali drugega razloga izselili iz župnije sv. Vida.

Vstopnice lahko dobite za banket pri naslednjih:

Edward Arhar	881-0280
Frank Grdina	531-1235
Peter Jelar	881-8791
Michael Kolar	881-6587
Ulrich Lube	391-5344
John Milakovich	881-0844
Anton Oblak	881-9947
Louis Petelin	391-7120
Franc Sever Sr.	881-4982
Frank Zupancic	431-9733
F. Sever	

Zanimivo predavanje na Osmi v New Yorku

NEW YORK, N.Y. — S prihodom jeseni pride tudi na Osmo novo življenje. Fantje z Osmo so že začeli z rednimi vajami, SAVA je imela svoj občni zbor in prvo predavanje, pa tudi Slovenska šola bo kmalu odprla šolska vrata na Osmi ob sobotah popoldne.

Tako je tudi prišel čas predavanja SAVE in SKAS-a. SKAS in SAVA sta akademski društvi, ki sta si zadali nalogo, da prirejata mesečna predavanja poljudnega značaja za njujorške Slovence.

Letošnjo sezono bo otvoril kolega iz Washingtona, g. Erik Kovačič. Gospoda Kovačiča poznamo, saj je imel tu že dve predavanji in nam je povedal marsikaj zanimivega o Kongresni knjižnici in o škofu Baragi.

Naslov predavanja letos bo "Mark Anton Kapus", prvi Slovenec v Ameriki. Vedno radi slišimo o doživljajih in pustolovščinah ljudi, ki so odpirali pot v nov svet. Tudi Mark Anton Kapus je bil med takimi, kar skoro zagotovi, da bo predavanje nad vse zanimivo.

Dragi njujorški Slovenci! Priidite 3. oktobra ob 8h zvečer na Osmo. Obeta se nam lep in zanimiv večer.

SAVANI

— Glacier narodni park ima preko 250 jezer.

Kako so Slovenci "zasedli" svet

KENT, O. — V nebesih pod Triglavom že stoletja gara in trpi, pa tudi vriska in poje, žilavi slovenski narod. Tujega ni nikdar hotel, toda vključ svojih številčni majhnosti tudi svojega ni zlepa dal. "Največji čudež pri Slovencih je, da sploh še obstajajo kot narod," je zapisal znani angleški avtor.

Vsak civiliziran narod ima tudi izseljence. Tudi Slovenci so se izseljevali — nekateri začasno, drugi za vedno. Iz nebes pod Triglavom se je — mnogokrat s solzami v očeh — majhna slovenska peščica razlila po vsem svetu in ga prepojila s svojo življenjsko silo.

Poglejmo danes samo v nekaj nepopolnih primerih, kako so Slovenci "zasedli" svet!

Ce Vam je pri tem prišla na misel vojaška "zasedba", bo morda prav, če si najprej ogledamo to področje. Najbrž ste nekateri že vedeli, da je bil zavojevalec Mannheima Slovenec. Zpomnili ste si tudi, da imamo Slovenci kar tri generale v Ameriki, toda danes dodajmo še enega! Pri Slovenian Research Centru smo namreč pravkar vložili v arhive podatke za našega četrtega generala v Združenih državah. In kake imenitne položaje imajo ti naši imenitniki! Blagajnik vse ameriške vojske in vrhovni vojaški predstavnik Združenih držav pri Združenih narodih je bil Slovenec, častnik, ki ga po številu zvezdic presega samo še en živice ameriški general. Graditelj največjega vojaškega radijskega omrežja na svetu je bil Slovenec, ki danes vodi univerzitetno televizijsko omrežje v Kaliforniji. Podšef ameriških vojaških zvez za vso Evropo je sin slovenskih staršev. Poveljniki ameriškega armadnega transportnega oddelka, ki je imel na skrbi tudi ureditev celotnega prometa ob pogrebu predsednika Kennedyja, je prav tako naše gore list. Seveda ne smemo pozabiti, da je tudi v Mehiki Slovenec postal mehiški general.

Kaj pa mornarica? Veliki admiral Avstro-Ogrske je bil sin preprostih slovenskih staršev. Sin slovenskih potomcev je postal admiral na Švedskem. In siromašen slovenski fantič v Ameriki je postal Rear Admiral ameriške vojne mornarice. Slovenci so bili ali so še poveljniki največjih pomorskih oporišč na svetu: New York Naval Shipyard, Puget Sound Naval Shipyard in državi Washington in Naval Training Center, Great Lakes, Illinois. Posameznim sekcijam pa so Slovenci povejevali tudi v Naval Station, San Diego, Mare Island Naval Shipyard in San Francisco Naval Shipyard. Naj povem le še, da je tudi Sloviti plavaljoci bolnišnici U. S. Repose poveljeval slovenski zdravnik-kapitan in da se ameriška bojna ladja imenuje po slovenskem mornariškem častniku-junaku. Že zadnjič pa ste čitali, da so tudi pri gradnji ameriških atomskih podmornic odločilno sodelovali Slovenci.

Kaj pa druga področja? So Slovenci "zasedli" svet tudi brez generalov, admiralov in častniških uniform?

Morda ste imeli v mislih kaj posebnega, skoraj malo "ekso-sotnega"? Poglejmo! Na Aljaski najdemo slovenskega pustolovca, pa tudi slovenskega geofizika, ki tam raziskuje za vlado Združenih držav. Na Labradorju je za vso Kanado vodil poskusno električno napeljavno visokofrekvenčnega toka slovenski znanstvenik, njegov slovenski rojak pa je vodil labradorske vzgojne televizijske programe. Slovenski geolog je raziskoval za ameriško vlado na Havajskih otokih, na Marshall otokuju in na Parry Island. Slovenska raziskovalka, jezikoslovka in pisateljica je preživela osem let med Lapponci, južno-ameriški Indijanci, polineškimi in melaneškimi otočani, Japonci, Korejci, Kitajci, prvotnimi Avstralci, Indijci in Arabci in o vsem napisala nele poročila za vodilne svetovne liste, ampak tudi dolgo vrsto knjig, ki so izšle v nemščini, angleščini, francoščini in celo v finščini. Slovenska antropologinja raziskuje južno-ameriške Indijance, slovenski sociolog pa je več mesecev preživel med Eskimi. Slovenska petrografka je pomagala pri analizah za izgradnjo St. Lawrence prekopa in graditelji Sueškega prekopa so se opirali tudi na zapiske slovenskega strokovnjaka.

Siamske pragozdove je raziskoval slovenski inženir in propadajoče zanzibarske gozdove je rešil slovenski strokovnjak. Servo-ameriškim pa tudi južno-ameriškim Indijancem so Slovenci napisali abecedo, slovarje in knjige v več indijanskih narječjih, Bolgarom pa stenografijo. V argentinskih ekspedicijah na Antartiko in Himalajo, pa tudi v argentinskih olimpijskih moštvih najdete zavedne kranjske Janeze. Slovenski rodoljub v Braziliji je načeljal kolonizacijski družbi, ki je zgradila nad tritisoč kilometrov cest in parcelirala tudi velik del ozemlja, kjer stoji današnje velenje mesto Sau Paulo. Tu se ulice imenujejo po slovenskih rekah Rua Sava, Rua Drava, Rua Savinja, itd., kakor se seveda tudi okraj, mesteca, parki in unice v Združenih državah marsikje imenujejo po Slovencih ali po raznih slovenskih krajih doma. Slovenci so gradili mostove na Finskem, predore in stolpnice v Švici, nebotičnike v Ameriki in Palestini, palače na Dunaju in v Washingtonu, železnice v Avstriji in Turčiji, pa tudi jekove in elektrarne v Afriki in Aziji. "Nepremagljivi" gorski vrhovi v Argentini so prvi preplezali slovenski planinci in odtlej je znan pod imenom Campanile Esloveno ali Slovenski zvonic.

So se Slovenci uveljavili še kje drugje? Morda želite vedeti, kje izven Slovenije so postali škofji ali generalni vikarji? Naštetimo samo nekaj držav: Avstrija, Italija, Madžarska, Svica, Egipt, Ekvador, Michigan, South Dakota, Minnesota, Pensilvanija, Palestina in Kitajska. Papežav delegat pri UNESCO je bil Slovenec, pa tudi organizator nedavne evropske škofjske konference v Churu v Švici je bil slovenski rektor in generalni vikar.

Kaj pa Slovenci v politiki? Samo v Ameriki imamo poleg bivšega zveznega senatorja kar tri zvezne kongresnike, državne zakonodajce pa tudi v državah Ohio, Pennsylvania, Michigan, Minnesota, Colorado in Wyoming. Slovenci so postali župani številnih mest, med katerimi so tudi Cleveland, Indianapolis, La Salle, Aspen, Frederick, Ely, Zuerich in druga. Slovenec je eden izmed treh komisarjev ameriške civilne službe in ima "pod sabo" nad dva milijona in pol ameriških državnih uslužbencev. Slovenski šef pisarne ameriškega trgovskega ministrstva je vodil ameriško trgovsko odposlanstvo v skandinavske države in Pakistan, medtem ko je bil avstralski Slovenec član podobne avstralske misije, ki je

obiskala več držav v obeh Amerikah. Pa tudi v ameriški vladni znanstveni fondaciji in v komisiji za atomsko energijo sta Slovenca postala ravnatelja važnih oddelkov. Vodilni ameriški strokovnjak za ribogojstvo in ribolov, ki ima položaj nadzornika v ameriškem notranjem ministrstvu, mi piše, da je ponosen na svoje slovensko pokolenje.

Tudi v Braziliji imamo Slovence dva slovenska kongresnika, v Kanadi pa je član ministrskega sveta in vodja enega najvažnejših statističnih vladnih uradov zopet slovenske gore list. Zal nam danes ne dopušča prostora, da bi naštevati tudi vse slovenske vzgojitelje, svetovalce in diplomate avstrijskih in nemških cesarjev, ruskih carjev, francoskih, belgijskih in švedskih kraljev in ameriških, mehiških in afriških predsednikov. Tudi vrsto drugih področij moramo prihraniti za pozneje.

Ker se ravno v tem času toliko piše o vesoljskih programih, si danes za slovo oglejmo samo še to področje! Tudi tukaj so se lepo uveljavili naši ljudje. Slovenec pri NASA se ponaša z dvema važnimi izumi, ki sta tudi patentirana. Slovensko inženirsko podjetje pomaga graditi vesoljske rakete. Pri simulacijskih poskusih v breztežnem prostoru je sodeloval mlad slovenski zdravnik. Na vesoljskem oddelku slovitega Massachusetts Institute of Technology ima važen položaj naš slovenski vesoljski strokovnjak. Tudi poveljnik ameriške helikopterske reševalne ekipe, ki je potegnila astronave iz morja, je pristen Slovenec. In ne pozabimo, da se krater na luni imenuje po slovenskem učenjaku, da se tudi na zemljevidih vesoljstva blesti slovensko ime.

Ali zdaj vidite, kako je majhna slovenska peščica s svojim razumom, pridnostjo in iznajdljivostjo "zasedla" svet? Ze iz skromnih drobcev sledi, da so Slovenci po svetu dosegli mnogo več, kot bi si deslej upali sanjati tudi najdrzejši med nami. Ali še koga peče narodnostni manjvrednostni kompleks?

Imena, življenjepis, slike in prepričljivo dokumentacijsko gradivo o znamenitih in izredno uspešnih Slovencih in Slovenkah bomo objavili v zajetnih angleških in slovenskih knjigah. Predno pa to storimo, Vas znova vse prav lepo prosimo, da nam pomagate zamašiti vrzeli in pomanjkljivosti. Vsakomur bomo zelo hvaležni za vse koristne naslove, življenjepis, slike, časopisne izrezke (z imenom lista in datumom), bibliografije in kakršno koli drugo primerno gradivo. Vsako resnično pomoč pošteno priznali v naših publikacijah, najprirednejši sodelavci pa bodo navedeni kot "contributors" že na naslovni strani zadnje knjige. Če bi kdo prispeval in primerno pripravil za tisk eno petino ali več celotnega gradiva, ki v knjige spada, a ga morda še nimamo, ga bomo z največjim veseljem sprejeli kot soavtorja. To delo ni lahko, saj je treba vsako soboto in nedeljo poleg vsega drugega natipkati še kakih petdeset do sedemdeset pisem. Toda prepričani smo, da bodo publikacije te vrste zelo povečale naš ugled v svetu, v nas samih utrdile zdrav narodni ponos, naši mladini pa dale premmogo svetlih vzorov za nadpovprečne uspehe tudi v bodočnosti. Prosim, da nam vsi po svojih močeh pomagate! Naslove, gradivo in nasvete pošiljajte na naslov:

Dr. Edi Gobec
Assoc. Prof. of Sociology
and Anthropology
Kent State University
Kent, Ohio 44240 U.S.A.

Kositra ni veliko v ZDA

Sicer so v raznih delih ZDA odkrili ležišča kositra, toda nikjer tolikšna, da bi se jih izplačalo izkoriščati.

Vsaj ena pomembnejša slovenska organizacija se je zavzela, da hoče sodelovati pri posvetitvi. Ko bi jo le hotele tudi druge posnemati, tako, da bo naša moč, v prvi vrsti številni, a nič manj tudi v drugih oblikah, dobila svoj ponoven izraz ob tem, upajmo, zgodovinskem pomembnem dogodku za slovenstvo v Ameriki.

Cyril J. Mejac

Slovenska počastitev

WASHINGTON, D.C. — Uporaba Vse-ameriškega Narodnega Svetišča Brezmadežnega Spočetja v Washingtonu (National Shrine of Immaculate Conception) je poskrbela, da je eden najrazsežnejših washingtonskih dnevnikov priobčil podobo Brezizjanske Marije in z njo tekst, ki se v slovenskem prevodu glasi: "SLOVENSKA POCASTITEV" — Slovenci tako zelo častijo Marijo, Pomočnico Kristjanov, da je običaj, da vsaka slovenska družina obišče božjo pot na Brezjah. Slovenci katolici v Združenih državah se vneto prizadevajo, da bi imeli njej na čast svoje svetišče v Američkem Narodnem Svetišču Brezmadežnega Spočetja. Evening Star je dodal, da je sliko prevzel v varstvo Msgr. McDonough, direktor svetišča, in da bo podoba imela častno mesto v slovenskem centru, prav tako kot jo ima izvirna podoba na Brezjah. Fotografijo Brezizjanske Marije je objavil že poprej Catholic Standard, ki ga izdaja Washingtonska nadškofija.

To točno kopijo Layerjeve Brezizjanske Marije Pomagaj je naslikal akademski slikar profesor Leon Koporec, kroni Marije in Deteta pa je po izvirniku izdelal g. Alojz Smuc. V Ameriko pa je podoba prinesel preč. gosp. Vital Vodušek, ki mu gre veliko priznanje in zahvala nas vseh.

Zamisel slovenske kapele, ali kot jo imenuje Washington Star, Slovenskega centra, prehaja tako v dobo uresničenja. Da pa bo do uresničenja prišlo, bo potrebno še mnogo truda. Tudi precej denarnih prispevkov bo še potrebno zbrati in zato bi bilo v veliko pomoč, da bi vsi, ki so na začetku to zamisel podprli in pozdravili, mogli kmalu dati svoj dar ali povečati svoj prispevek. To bo dalo vsej stvari nov zagon in na drugi strani tudi vso prostost, da se združimo nato vsi za druga naša podvzeta, ki prav tako potrebujejo in zaslužijo našo pozornost in našo pomoč. V prvi vrsti Slovenik.

Ko sem bil letošnje poletje v Sloveniji, sem večkrat slišal govoriti o slovenski kapeli v Ameriki, ki bo simbolizirala slovensko kulturno preteklost in danes že 1200 let staro krščanstvo na Slovenskem, prav tako kot naše dosežke v Ameriki. Reliefi, ki jih je izdelal akademski kipar France Gorše, bodo v tej kapeli dali častno mesto velikemu slovenskemu prosvetitelju Slomšku in očetu ameriškega krščanstva škofu Baragi. Oba bo morda približala oltarju. V Sloveniji so o njej slišali preko Glasa Amerike in o njej je tudi pisala "Družina". Presenetljivo se mi je zdelo, ko mi je marsikdo dejal, da bi rad prišel v Washington, ko bo posvečena. Zdi se, torej, da tam nekateri že mislijo na posvetitev.

Na posvetitev naj mislimo že zdaj. Posebno, če bomo zares ob tej priliki hoteli poudariti povezanost med nami v Ameriki in Slovenci v deželi pod Triglavom. Posvetitev kapele naj bi pomenila nov zagon slovenstva med nami, za naše nadaljnje narodno življenje in smer slovenskega udejstvovanja v Ameriki. Cim več nas bo pri tem sodelovalo, tem više bo ta namen dosežen, tem bogatejši bodo plodovi dela vseh, ki so in še bodo s svojimi darovi in s svojim trudom pomagali k uresničenju.

Vsaj ena pomembnejša slovenska organizacija se je zavzela, da hoče sodelovati pri posvetitvi. Ko bi jo le hotele tudi druge posnemati, tako, da bo naša moč, v prvi vrsti številni, a nič manj tudi v drugih oblikah, dobila svoj ponoven izraz ob tem, upajmo, zgodovinskem pomembnem dogodku za slovenstvo v Ameriki.

Cyril J. Mejac

KANADSKA DOMOVINA

V spomin, v slovo,
v zahvalo

(Stanetu Brunšku ob grobu)

TORONTO, Ont. — V ponedeljek, 22. septembra, zjutraj je zastal dih po slovenski naselbini v Torontu. Na ušesa je udarila strašna novica: g. Stane Brunšek z Oakwood Ave. se je v bližini Pickeringa smrtno po nesreči. Vračal se je s Holiday Gardens. Z njim v avtomobilu sta bila njegov sin Jimmy in mladi Blago Čekuta. Oba sta nesrečo preživela s težkimi poškodbami.

Pokojni Stane Brunšek je bil pionir sedanje slovenske skupnosti v Torontu. V Kanado je prišel iz koroških taborišč pred 22 leti in sicer s prvo skupino slovenskih fantov. Bil pa ni samo pionir, bil je tudi svojvrsten kulturni delavec. Poznali smo ga kot izvrstnega deklamatorja in recitatorja. Ljubil je dramsko umeševanje. Kdo ve, koliko težkih in zahtevnih vlog je igral v Torontu in koliko iger je režiral. Dobro literaturo je poznal kot malokdo med nami. Bil je izredni ljubitelj in občudovatelj pesnika Prešerna. V Stanetu Brunšku je bil globok duh, ki ga ni vsakdo razumel in le malokdo je vedel zanj. Drznil si je zapisati, da je bil pokojni nemiri iskalcev lepote.

Lepoto je iskal, videl in tudi našel tam, kjer smo drugi šli mirno mimo: v drevesu, v oblaku, v cvetju, v snegu... Narava mu je nudila neizčrpnih lepote, zato je naravo tudi tako ljubil in je vedno lovil njene bisere v fotografsko kamero. V naravi se je končno srečal tudi z božjo poslanko, ki ga je odpeljala v onostransko življenje.

Iskal in našel je lepoto v pripovedništvu in pesništvu. Kako je užival, ko je bral globoko misel, ki jo je spočel umetnik in jo rodil v lepi izrazni obliki. Pokojni Stane je negoval lepoto velike misli in občudoval lepoto posode, kjer je bila shranjena. Zaradi iskanja iste lepote je bil ves predan dramskemu umeševanju. Mar ni privlačnost igre v tem, da je igrali oči in kakor pogled skozi okno v realno življenje? Na odrju je užival lepoto izraza, mimike, kretnje in življenja. Tudi oder je ljubil zaradi lepote.

Njegovo oko je videlo lepoto v upodabljanju umetnosti. Imel je okus za lepo sliko in lep kip, bi rekli. V resnici je njegov prodorni duh iskajoč lepoto našel lepoto tam, kamor jo je upodabljaljoči umetnik položil.

Ker je bil iskalcev lepote, zato je pokojni Stane odklanjal vse nelepoto, krivično, opraviljivo, ki mu je v življenju prišlo naproti. Dolga in vijugasta so bila pota njegovih 57 let. Mnogo hudega je srečal na njih ta iskalcev lepote, a od iskanja ni odstopil, ker je veroval v nesmrtno LE-POTO.

Stane Brunšek je bil zvest član slovenske skupnosti. Prvi je prispeval svoj dar za cerkev Marije Pomagaj, ko je bila misel nanjo komaj spočeta. Nazadnje je bil vodnik skavtske mladine. Kot iskalcev lepote ni bil navezan na golo in puhlo zunanjost; rad je pomagal in dal. Čeprav vsa slovenska skupnost v Torontu in še daleč iz njega žaluje ob tej nenadni nesreči in notranje trpi z gospo Zinko, s hčerko in sinovoma, vendar se predaja upanju, da je Staneta poklical Bog, uživati večno lepoto.

P.M.

Poldrugo tono premoga

Za izdelavo tone jekla je poleg železne rude potrebno tudi poldrugo tono premoga.

ZADNJE PISMO

Dragi Stane!

Naj Ti danes napišem še zadnje pismo. Pismo prijatelju veselih in žalostnih dni. Pismo prijatelju, ki zdaj leži negiben na zadnjem ležišču. Lep ponedeljek večer je danes, lep kot je bil večerjšnji, ko so se Tvoje veke zaprle za vedno. Prve križanteme pod oknom diše v sobo in zdi se mi, da so prav danes začevetele v vsej polnosti. Rumene in rdeče izstopajo iz teme, kot bi hotele, da jih utrgam in odnesem s seboj, ko Te še zadnjič obiščem.

Skoraj četrto stoletja sva bila prijatelja. Tudi takrat in morda še posebno takrat, ko nisva bila v vsem enakih misli in pogledov. Saj je ravno v tem veličina prijateljstva. Nikoli nisi pozabil tistih dni, ko si v mali sobi taboriškega teatra v Špitalu prihajal iskat tople besede in miru. Sredi revščine, sredi razvrzanosti in negotovosti si razgrinjal svoje načrte, nehoti potožil nad krivico, ki so Ti jo delali nekateri med nami, ker Te niso razumeli, ker so bili v svojih sočasnih prehitri ali preozki, ker niso znali ločiti zrna od pleva, resnice od laži.

Ob pesmi, od strunah kitare si razkrival svojo dušo. Ob pesmi: slovenski, ruski, ukrajinski, macedonski, dalmatinski — je Tvoja duša zaživela. Koliko bisserov si hranil v svojem srcu; bisserov, ki si jih nabral kot kamne in jih vzdal v mozaik, v mogočno stavbo svojega duhovnega bogastva. Ob tistih večerih in na odskih deskah našega begunskega gledališča se je spletla vez, ki danes stopa preko praga večnosti.

Od dneva, ko si strgal s stene na javnem prostoru Hitlerjevo sliko; preko težav, borb in porazov prvih upornikov na Štajerskem, preko celjskih zaporov, Piskra, kjer je bilo Tvoje ime na listi talcev, ko so Nemci pripeljali 24 krst in odpeljali 23 trupel, preko boleče izgube svoje zaročenke, do grozot Dachaua, kjer si se moral na primer kopati pod tuši, na katerih so viseli pobešeni taboriščniki, sotrpini, in še in še...

Zgodbe — težke in temne so se vrstile skozi mnoga leta Tvoje življenja. Toda Ti si ostal večni optimist. Veroval si, in v tej veri nisi omahoval. Ni Te strlo nasilje, ne krivice, ne trpljenje. Ostal si značaj, ostal si svojim ciljem in svojemu poslanstvu zvest do konca. Tvoja vesela narava, ljubezen do vseh ljudi in močna, globoka vera v Boga — svojega Stvarnika in edino pravičnega Sodnika, je bila tista silnica, tista zakladnica, iz katere si zajemal svoj življenjski optimizem. V vsakem človeku si gledal brata. Nered si govoril o krivicah, ki si jih doživljal med nami; bil si eden redkih, ki o vsakem človeku govori samo dobro. "Po njihovih delih jih boste spoznali," pravi Jezus. Tudi Tebe smo spoznali po delih. Mnogo jih je bilo, in ne zadnje — dejanska ljubezen do ljubljenih, zapuščenih in pozabljenih. Kdo ve za vse, morda samo Bog. Ko si prišel sam brez vsega na prvo delo, na "kontrakt", na proro, si prve težko prislužen dolarje žrtvoval za druge. Tvoji prijatelji — takrat še v taboriščih, tega ne bodo nikoli pozabili.

Komaj mesec dni je, kar sva si zadnjič segla v roke. Koliko je bilo ognja v Tebi. Neugnan, poln volje za delo, v pripravah za prve vaje nove igralske sezone in še to in ono. Pripravljen si bil pomagati, kjerkoli je šlo za slovensko dobro, plemenito stvar. Sovražil si hinavščino in bil si prijatelj njim, ki so s Te-

boj govorili odkrito, kot si govoril Ti nam, mnogim med nami. Pri vsem pa si vedno pozabil nase. Veselil si se uspehov skupnosti, svoje igralske družine, nikoli nisi odrekal pomoči; ozkih, sebičnih meja nisi poznal, bil si vedrega, širokega razgleda in vse nas si nehoti privlačil s svojim zreлим življenjskim optimizmom in razumevanjem. Nehote si postal točka združevanja, točka, kjer so se stikala mnoga naša prizadevanja, kjer pa so se tudi ogledale in izbrusile mnoge ostrine.

Veliko si nam dal in za vse smo Ti hvaležni. Toliko odrskih umetnin, toliko izbrusenih kristalov svoje umetniške duše, še več pa sonca in upanja ter velike ljubezni. Tudi Ti si imel človeške napake, slabosti in padce, toda iz vsega si vstal in izšel še večji Samorastnik med nami.

Danes leži naš drugi slovenski Novčan negiben in nem. Silen in poln zagona si omahnil, toda tudi tam na zadnjem počivališču nam govoriš, tako odkrito govoriš!

Jaz sam pa sem v teh dvajsetih letih dostikrat mislil nate in na tiste strune, ki si jim pustil zapeti zadnje pesem. Bog ve kje. Na prste, ki so znali priključiti med nas svetinje, bisere — ne samo naše slovenske duše, temveč bisere mnogih ljudstev — pesmi preprostih, upajočih, pesmi dobrih ljudi.

Utrgal se je nov list v tako lepem, zadnjem poletnem dnevu. Tako bogat v polnosti barv, tako čudovito poslikan s čopičem božje lepote in veličine, da nemo strmim v temo in nehoti poklekam kraj ceste, kamor Ga je večni Umetnik včeraj položil...

Zbogom, Stane!

Tvoj Marjan
Wickliffe, O., 22. sept. 1969.

L. Ambrožič st.:

OBLJUBA DELA DOLG

Na to dvorišče so nas pripeljali in nas nagнали v gornje nadstropje po sobah. Le mene je pa komandant Kosov pod stopnicami vzel iz vrste in me pogljal po obširni veži pred dolgo mizo, okrog katere so sedeli laški častniki, med katerimi je sedel tudi general Roboti, in so večerjali. Kosov je Robotiju nekaj pripovedoval, nato pa meni dejal, naj se vsedem na klop sredi veže in počakam. Nekateri financarji so prišli k meni in smo se rokovali in nudili so mi cigarete. Poznali smo se, ker so bili prej med tistimi petnajstimi, ki so bili nasproti nas nastanjeni v hiši pri Žirovniku. To je opazil tudi Roboti in je vprašal komandanta financarjev Otazija, kako da se poznamo itd. Komandant finance Otazij je bil zelo dobra duša, čeprav italijanski. Nisem slišal, kaj je generalu pripovedoval. Najbrž me je dobro izgovoril, ker je dal Roboti takoj ukaz, naj me dajo v sobo in naj me z drugimi vred prihodnji dan prepeljejo v Ljubljano.

Tisti večer je bilo na koncu župnišča več moških ustreljenih. Spominjam se, da je bil med njimi Brice, posestnik na Dobrovi in še nekateri, ki se pa njih imen ne spominjam več. Med tistimi bi po misli komandanta Kosova moral biti tudi jaz. Bog je odločil drugače in me — hvalela Mu — ohranil! Ni bilo pol ure po tistem, ko so me odgnali v sobo, ko so počili zunaj pod oknom strel in padli so mučenici. Če so in koliko so sodelovali s partizani, mi ni znano. Pač pa ni bila to glavna krivda, skoraj v vseh slučajih ravno nasprotno.

Jaz zase vem, da nisem, pa sem bil ravno tako zapisan za ustrelitev. Kdor je bil napoti brigadirju Kosovu, tega se je hotel znebiti in konec. Pa ravno v teh dneh laške "čistke", ki so bili povsod vzdolž ceste mnogi laški vojaki, se je Kosov poslužil prilike in zbiral žrtve. Drugekrat si ni upal daleč od postojanke drugače kot z močno stražo in se to le v Ljubljano, nikamor drugam. Vedel je, kako je oslovljen in se je bal, da bi kje kaj počilo. Zato smo po odhodu vojaštva zvedeli za mnoge žrtve po vaseh občine. Meni so jih sporočali v zapor, kamor sem bil prepeljan iz "belgijske" vojašnice, ko sem po odpeljavi tisočev nesrečnikov na Rab ostal popolnoma sam v velikih prostorih en dan in eno noč, kar sem pa že opisal nekoč. V zapore v sodni palači sem potem skrivaj na malih listkih dobival poročila od domačih, kaj se je zgodilo po mojem odhodu. Zalostne in grenke novice so bile to. Ves čas zapora so me obletavale težke skrbi za domače — družino. Saj je bila na najhujšem prepihu med partizani in okupatorjem. Kakih pet streljajev proč od nas pod Sv. Katarino je bila nemško-italijanska meja, pri gabski cerkvi pa italijansko-partizanska meja. To vse je bilo dogovorjeno med Nemci in Italijani, posebej pa med Italijani in partizani. Če je hotel nekdo iti od nas v Ljubljano, je moral imeti dovoljenje od partizanov. A gorje, če so ga dobili Lah s partizanskim dovoljenjem. Treba je bilo na moč previdno delati, da nisi padel v past, in iti nato še h karabinerjem po dovoljenje — "la scia passare", da si smel v Ljubljano. Če je to dovoljenje prišlo v roke partizanom, je bil njegov lastnik takoj proglašen za izdajalca in ni mu kazalo drugega kot nekam pobegniti ali pa se javiti k partizanom, da jim boš služil. V resnici je bilo ljudstvo v strašnem precepju.

Ze od prvih partizanskih nastopov smo posamezniki pre-mišljevali in kadar smo na nepozanih krajih prišli skupaj z enakomislečimi, smo razpravljali, na kak način bi se dalo ustanoviti kako stražo po posameznih vseh, da bi ne mogli partizani tako brezskrbno nastopati, ljudi strahovati in izsiljevati. Sam se nisem mogel prav nič spuščati v kaj takega, v kako organiziranje, ker sem imel že od prvega začetka stražo v hiši ali zunaj hiše. Zanimivo je bilo, ko so vozili moja drva izpod Berčeve drče, še v celem, cele vozove, potem sta jih tam žagala dva mlada fanta in jih skladala v klatre. Te so potem odpeljali domačini, kmetje simpatizerji, v Ljubljano prodajat. Eden teh fantov je bil iz Gorice pri Brezovici, drugi pa ne vem od kod. Kadar ni bilo teh dveh v bližini hiše, je sedel v trgovini vse dopoldneve in popoldneve, "naš dober prijatelj" Klnačev Stefan, zaročenec in poznejši mož Klnačeve Mary, — Riharsk s Črnege vrha. Ta dva je potem nekega večera poročil v gabski cerkvi partizanski "škof" Mikuž. In ti so, pa še drugi, pazili name, kam grem in s kom občujem. Tako nisem mogel prav nič migniti v to smer in ni ti dajati kakih nasvetov, ker takrat že nisem imel nikakih vpogledov po okolici. In kako naj bi začeli, ker nismo imeli nika-kega orožja, dočim so imeli oni orožja dovolj, saj so si ga ob razpadu jugoslovanske vojske lahko nabavili po mili volji. Ker je na tako reč tudi okupa-tor zelo pazil, je bilo res težko misliti na kake uspehe in orga-nizirane straže po deželi. Do tega bi moglo priti le v zvezi in s pomočjo okupatorja, ki je bil sicer uradno na zunaj protiko-munistično usmerjen, a je za kulisami v vsem dejanju in nehanju sodeloval s partizani, zla-žati v slučajih, ko je šlo za uni-čenje Slovencev. V nekih slučajih, če je kazalo, da bo uspeh siguren, so padli tudi po parti-zanih. A to se je le redko dogo-dilo in to le, če so bili že v na-prej sigurni, da bodo s tem za-dali rano narodu. Saj je v vsem delovanju okupatorja izgledalo, da je le to njegov glavni na-men: ubijati Slovence in uniče-vati njihovo imetje. Ker so to v polni meri izpolnjevali domači-ni-komunisti-partizani, zato je okupator, eden kot drugi, tes-no z njimi sodeloval.

(Dalje sledi)

Čedalje več Američanov se seli v Kanado

Na tisoče ljudi se vsako leto priseli v ZDA, da bi tam posku-sili življenjsko srečo. Manj zna- pa je, da v istem obdobju na deset tisoče Američanov zapusti domačo deželo. Selijo se na se-ver, v Kanado, da bi začeli novo življenje. Lani se je tako prese-li-lo nad 20.000 Američanov, ki so se iz tega ali onega razloga naveličali ameriškega načina življenja. Seveda jih je bilo med njimi precej, ki so v Kanadi pri-čakovali lepšo bodočnost. Na spisku priseljencev v Kanado so ZDA na drugem mestu, za Veliko Britanijo.

Med priseljenci iz ZDA je po kanadskih podatkih kakih deset odstotkov mladih fantov, ki so se z odelstvijem izognili vojaški suknji, drugi pa so iz najrazlič-nejših poklicev: farmarji in tehniki, profesorji in častniki, trgovci in obrtniki. Prihajajo v prepričanju, da se jim v pro-strani, redko naseljeni Kanadi obetajo lepši uspehi v poklicu in boljše zaslužek. Nekateri iz-javljajo, da se bodo kdaj kas-neje vrnili, največ pa jih na-merava za stalno ostati v Kana-di.

Urad za priseljence v Ottaw-i ne brani Američanov, kajti večinoma gre za visoko kvalifi-cirane delavce. Ražen tega pri-nesejo s seboj več denarja ka-kor priseljenci iz drugih držav.

nih vaseh, da bi ne mogli parti-zani tako brezskrbno nastopati, ljudi strahovati in izsiljevati. Sam se nisem mogel prav nič spuščati v kaj takega, v kako organiziranje, ker sem imel že od prvega začetka stražo v hiši ali zunaj hiše. Zanimivo je bilo, ko so vozili moja drva izpod Berčeve drče, še v celem, cele vozove, potem sta jih tam žagala dva mlada fanta in jih skladala v klatre. Te so potem odpeljali domačini, kmetje simpatizerji, v Ljubljano prodajat. Eden teh fantov je bil iz Gorice pri Brezovici, drugi pa ne vem od kod. Kadar ni bilo teh dveh v bližini hiše, je sedel v trgovini vse dopoldneve in popoldneve, "naš dober prijatelj" Klnačev Stefan, zaročenec in poznejši mož Klnačeve Mary, — Riharsk s Črnege vrha. Ta dva je potem nekega večera poročil v gabski cerkvi partizanski "škof" Mikuž. In ti so, pa še drugi, pazili name, kam grem in s kom občujem. Tako nisem mogel prav nič migniti v to smer in ni ti dajati kakih nasvetov, ker takrat že nisem imel nikakih vpogledov po okolici. In kako naj bi začeli, ker nismo imeli nika-kega orožja, dočim so imeli oni orožja dovolj, saj so si ga ob razpadu jugoslovanske vojske lahko nabavili po mili volji.

Ker je na tako reč tudi okupa-tor zelo pazil, je bilo res težko misliti na kake uspehe in orga-nizirane straže po deželi. Do tega bi moglo priti le v zvezi in s pomočjo okupatorja, ki je bil sicer uradno na zunaj protiko-munistično usmerjen, a je za kulisami v vsem dejanju in nehanju sodeloval s partizani, zla-žati v slučajih, ko je šlo za uni-čenje Slovencev. V nekih slučajih, če je kazalo, da bo uspeh siguren, so padli tudi po parti-zanih. A to se je le redko dogo-dilo in to le, če so bili že v na-prej sigurni, da bodo s tem za-dali rano narodu. Saj je v vsem delovanju okupatorja izgledalo, da je le to njegov glavni na-men: ubijati Slovence in uniče-vati njihovo imetje. Ker so to v polni meri izpolnjevali domači-ni-komunisti-partizani, zato je okupator, eden kot drugi, tes-no z njimi sodeloval.

(Dalje sledi)

(Dalje sledi)

(Dalje sledi)

(Dalje sledi)

(Dalje sledi)

žavljanstvo, nasprotno pa le vsak peti priseljeni Američan vrne potni list in postane ka-nadski državljan. To velja zlasti za farmarje, ki lahko v trenutku, ko postanejo kanadski dr-žavljeni, dolgoročno vzamejo v najem državno zemljo. Številni ameriški farmarji prihajajo na sever zato, ker se jim zdi zemlja v ZDA predraga, oziroma na-jemnina zanjo previsoka ali pa nimajo možnosti za večjo pro-izvodnjo. Tako se je zgodilo Ke-nu in Christini Weaver, ki sta se v Južni Dakoti osemnast let ukvarjala z živinorejo in sta se nazadnje odločila za izselitev, ker je bila njuna farma sredi in-dijanskega rezervata in nista dobila dodatnih pašnikov za svoje naraščajoče črede. V ka-nadski provinci Alberta sta ku-pila 400 ha pašnikov, nadaljnjih 500 pa sta vzela v najem.

Neuvrščeni še zmeraj
mislijo na kongres

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.—Neuvrščene države so posebna vrsta nevtrálnih držav, ki se no-čejo nasloniti na noben "blok", same bi pa rade postale tak blok. L. 1961 so jih Tito, Naser, Sukarno in Nkrumah nabrali toliko, da so lahko priredili prvi kongres v Beogradu. Podoben kongres se je vršil l. 1964 v Ka-iru. Letos poleti se je poskus ponosrečil. V Beogradu se je na-bralo 61 delegacij, toda vodili jih niso nobeni vidni medna-rodni politiki. Se Titu se ni lju-bilo, da bi mu posvetil posebno pozornost. Avtorji ideje o ne-uvrščenih pa ne odnehajo.

V prostorih Združenih narodov so se pretekli teden zbrale delegacije 61 držav in debatirale, kako ustvariti večjo poveza-vo med seboj. Na sestanku so sklenile, da naj se vrši v febru-arju nov sestanek v Dar-Es-Salamu v Tanzaniji, ki naj organi-zira sestanek državnih vodite-

CLEVELAND, O.

Moški dobijo delo

Oskrbniki za poslopje

Iščemo oskrbnike za polni čas od 12. do 8. zjutraj. Najvišje plače, zavarovalnina in bolniška zavarovalnina na razpolago. Kličite 692-1200 od 9. do 5. pop. Služba je v East Cleveland blizu busov. (191)

Wanted
Dishwasher: hours 9 to 3 Mon. thru Fri. Call at Sorn's Restau-rant, 6036 St. Clair Ave. (188)

Iščejo
Pomivalca posode od 9. do. do 3. pop. od ponedeljska do petka. Vprašajte v Sorn's Restaurant, 6036 St. Clair Avenue. (188)

HIŠNIKI
Proste službe na vzhodni in za-hodni strani mesta. Morajo razu-meti in čitati angleško. Morajo biti pripravljeni delati na raz-ličnih zmenah. Morajo imeti ohijsko šoferstvo dovoljenje. Nova višja plača. Izboljšane koristi. Oglasite se na:

113 St. Clair Avenue
(v veži)
od ponedeljka do petka
od 8:30 dop. do 4:30 pop.
ALI
10656 Euclid Avenue
od ponedeljka do petka
od 8:30 dop. do 11. dop.
od 1.30 pop. do 4.30 pop.

OHIO BELL
(187)

ljev še pred koncem l. 1970. Ker je abesinski cesar tudi vnet za to idejo in je priprav-ljen nositi levji delež stroškov za novi sestanek, so na sestanku toplo pozdravili abesinski pred-log, naj bo sestanek v abesinski prestolici.

Barikade v Belfastu
so se dvignile znova

BELFAST, Sev. Ir. — Katoli-čani obtožujejo britanske čete, da jih ne čuvajo pred napadi protestantov, kot so obljubile. Začeli so znova postavljati bari-kade okoli svojega naselja, ki so jih komaj nekaj dni prej od-stranili.

Britanske čete so v soboto in nedeljo dvakrat uporabile sol-zivne bombe, ko so razganjale grhal. Sedem hiš katoličanov na Falls Road je bilo požganih in en avtobus zažgan. Poskusa na-pasti z bombami dve protestan-tovski cerkvi v bližini sta propadla.

Poveljnik britanskih čet gen. Ian Freeland je objavil, da bo prišlo v Severno Irsko ta teden še 700 britanskih marinov, s čim-er bo število vojaštva pod nje-govim poveljstvom doseglo 8.000 mož. General je uradno odgo-voren za vzdrževanje reda in mira na Severnem Irskem, prav posebej še v Belfastu in Londonderryju, kjer je prišlo doslej do največjih spopadov med katoličani in protestanti.

Pokažite
"AMERIŠKO DOMOVINO"
prijateljem in znancem;
povejte jim, da jo pošiljamo
brezplačno na ogled.

CLEVELAND, O.

Ženske dobijo delo

Sample Maker
near East Side clothing manu-facturer needs experienced sam-ple maker. Full time. Experi-enced on all types of sewing machines. Quality workmanship on men's and women's garments. Steady work. Good salary. **WORKWEAR CORP. 771-4040** (190)

Delo za žensko
Iščem žensko, srednje staro-sti, za lahko hišno delo in da bi tu stanovala; izkušena s pripo-ročili ima prednost. 382-7215. (—187)

MALI OGLASI

V najem
Stirisobno, na novo dekorirano stanovanje se odda v najem na 73. cesti, severno od St. Clairja. Kličite 431-6798. (x)

Nujno potrebujemo hiše v krajih: Euclid, Wickliffe, Wil-loughby, Eastlake, Mentor, Rich-mond Heights, Highland Hts., Willowick, Painesville, Chardon. Imamo kupce pripravljene kupiti hiše v teh predmestjih.

KINKOPF REALTY

30825 Euclid Ave. 944-7900 (x)
Farma naprodaj
Farma za gozduje je naprodaj blizu Geneve, Ohio, 105 akrov, 7-sobna hiša, hlev, etc. Telefon v Clevelandu 781-4355. (—190)

V najem
Oddamo 5 lepih, čistih sob in kopalnico; najemnina \$65 me-sečno. Samo odraslim. Oglasite se na 1441 E. 52 St. (—188)

Lastnik prodaja
čisto novo zidano hišo s tremi spalnicami. Kličite 531-8327. (190)

V najem
Na 1179 E. 79 St., 3 sobe in kopalnica, najemnina \$35 me-sečno. Vprašajte v brivnici ali v stanovanju zadaj za brivnico ali kličite 651-1744. (190)

F. S. FINZGAR:

POD SVOBODNIM SONCEM

"Njeno srce je volilo. Naj! Ko bi vedel koga, zabodel bi ga, tako mi Atilove sence; zadušil bi ga kakor garjavega ovna, da ne skvari črede! Sicer pa, čemu se jezim, čemu? Zaradi te ženske, ki sem jo zagledal tedaj ob Donavi in mi je bila všeč? Ha, njeno lice je čutilo mojo ljubezen, dobro sem videl. Toda boji se me, beži in trepeče pred menoj. Cakaj, podlasica! Če nočes izlepa, boš izgrda. Tunjuš je gospod!"

A teh misli se je ustrašil. Vzdignil je glavo in jo naslonil v široko, od vajeti in meča ožuljeno dlan.

"Izgrda? — Ne, ne mogel bi. Morda je vražarica, ovražila mi je srce, zastrupila pogum, zvezala roke."

Hun se je zbal.

"Proč od nje, proč! Krvi se napijem, naigram se s Sloveni in Anti — zaradi nje. Da bi se zaradi ženske cemeril — Tunjuš? Stran izpred oči!"

S težko pestjo je telebil po mizi, da je odletel leseni plošček s kostjo vred na ognjišče. Segel je po vrču in goltal, da se mu je cedilo po bradi. Prazni vrč je postavil na mizo tako trdo, da se je v črepinje sesul.

"Konja!" je zarigal na dvorišču v sužnja.

Skokoma je sedel v sedlu in jahal na okop k Svarunu, ki se ga je tiščala Ljubinica.

"Pozdravljen, Svarune! Tunjuš se zahvaljuje za obed in ti še enkrat svetuje: Udarite na Ante in ugonobite izdajalce!"

"Priatelj, ne hodi, dan se nagiba. Ostani, gradišče je tvoj dom, v domu postelj za počitek in hrane zadosti."

"Moj dom je širna ravan, moja postelj sedlo, moja hrana boj!"

Ozrl se je na Ljubinico, ki se je še tesneje stisnila k očetu.

"Ne hodi, ti pravim! Pogledaj, dva jezdeca, Bojan in Velegost! Ne hodi, počakaj, da čujemo, kakšne novice oznanita."

"Novice, ki jih prineseta ta dva, so Tunjušu stare povesti. Ponavljam: Ne slušaj njih blebetanja, izderite meče in kaznujte izdajalce, če vam je milo svobodno sonce. Cerkoni, naprej!"

Tako je ogovoril konja; ta je zarezgetal in zdirjal iz gradišča.

"Kaj mu je, kaj mu je, Ljubinica? Si ga ti razžalila? Govori, otrok! Naš gost je bil — in gosta razžaliti! Bogovi se razsrdijo."

"Oče, nisem ga žalila. Postregla sem mu, rekla sem, da osta-

nem pri tebi do smrti, samo pri tebi."

Svarun jo je pogledal s široko razprtimi očmi.

"Mar je zahteval... govori, otrok!"

"Ne vem, nisem razumela. Cuden je bil njegov govor."

Oče in hči sta molčala. Na srce so jima padale težke slutnje.

Vtem sta prišla resnično Bojan in Velegost. Z lic jima je sevala bridkost.

"Govorita, brata, kakšno poslanstvo!"

"Žalost, žalost velika, Svarune! Pot zaman. Med brati divja boj, lomijo se kopja, sekire frče, črede davijo volce, ker ni pastirjev. Izbruhnila je vojska, kakor ognjen vihar divja od Dombrovice do Črnega morja. Samo naše gradišče še miruje. Ali na obod naše zadrage že pljuska valovi, krih hrumi, narod je zbežan."

Sramota, sramota! Bratje zoper brate, kri zoper kri! — Morana, zatiski mi oči, da ne vidim!"

Starec se je zvil na travi v klobko, zaril prste skozi dolgo brado in ječal, da se je stresalo upognjeno telo.

Ljubinica je dvignila starčovo glavo v svoje naročje, poljubljala njegovo čelo in gladila z mehko dlanjo bele očetove kodre. Velegost in Bojan sta pokleknila k starosti in z modrimi besedami tolažila grenko bridkost v njegovi duši.

Tedaj pa je doli v soteski zagledal truden potnik Tunjušev vihrajoči plašč, ki je plahutal za bežečim konjem. Zona je izpreletela potnika, kri se mu je strčila v žilah.

Padel je v visoko travo in se po trebuhu plazil v gosto grmovje.

"Bogovi, bogovi!" je šepetal. "Pet jagnjet, debelih in mastnih tebi, Svetovit, če me prikriješ. Pet — usliši me in odvrni Morano!"

Tunjuš je vihral sklonjen na konjskem vratu, kakor bi ga tirali vedomci, in potnika ni opazil. Od srda so mu zakrnavele oči, zaripelo lice. Skripajoč z zobmi je ponavljal prisego, katero je bil prisegel na zlato krsto Atilovo in na njegovo najlepšo ženo Kerko tedaj, ko se mu je izmaličil napad na Epafrodita radi Slovenov Radovana in Iztoka. "Teče, že teče kri! Pa mora še v večjih potokih — tudi zaradi nje!"

"Kakor hudič — krščanski," je zašepetal potnik, ko se je drevil mimo njega Hun. Oddahnil se je in zlezal iz grma ter naglo ubral pot proti gradišču.

Prihajal je potnik Radovan iz Bizanca, da bi izročil pozdrave očetu Svarunu od sina Iztoka.

DRUGO POGLAVJE

Nad Bizancem je noč. Zvezde na gosto, nebo blizu. S forov so odšli zadnji igralci. Hladen mir povsod. Le iz tabern ob Zlatem rogu blizu Kampa še doni krik in petje, strune in bobenčki. Toda Kamp je daleč, ob Zlatem rogu je pusto. Patricijev po zlatih palačah ne moti hrup pijanih vojakov in proletarcev. Vsa okna spe.

V carski palači pa bedi veliko okno. Zelezni Upravda ne pozna pokoja.

Sam, brez tajnika, je zakopan v grmade aktov in zapisnikov. Od vseh koncev cesarstva se stekajo pergamentni svaljki in z njimi dežujejo milijoni v prazno blagajno, odkar je vdahnila božja Modrost veliki despojni duhovito misel: svila — monopol!

Upravda je pričel najprvo razgrinjati zapisnike o bizantinskih trgovcih. Vse večje in odličnejše je poznal osebno ali vsaj po imenu. Zglašal se je, ko je bral vrednostne številke. Da je toliko bogastva samo v Bizancu vtkanega in zapredenega v svilo, se mu še sanjalo ni. Trgovci, o katerih je sodil, da so berači, reveži ki so hodili peš in ob vojski tarnali da niti davka ne zmorejo, ti hinavci so morali izro-

čiti kvestorjem ogromno bogastvo v državno blagajno. Justinianu je bilo lice vedro, iz oči mu je sijala radost. Kadar koli je očaran obstal pri velikih številkah vselej se je ozrl skozi okno na stavbo kupole Hagije Sofije in zamrmral zahvalo Bogu, da je po njegovi ženi, veliki despojni, tako poskrbel za dragoceno stavbo.

Hipoma pa se zmračil despotu lice. Pred njim je bil majhen zapisnik, ki je nosil naslov: Trgovci Epafrodita. Nobene številke, nič o svili, nič bogastva. Suha izjava kvestorjeva: "Epafrodit opustil trgovino s svilo. Vse preiskano, vse prazno. Statve so razdejane, niti zapredka niti krpice svile ni več pri njem."

Epafrodit, najbogatejši, po vsem carstvu hvaljeni bogataš, najuglednejši trgovec s svilo ni dal ničesar, ni izročil carski blagajni niti kosmika. Ni mogoče, tu tiči prevara; Grk me je oslepil.

Justinian je pogledal še enkrat na pergament. Morda se je zmotil. To bo drug trgovec iste imena. Ne, ne moti se; jasno je naslovljeno: posestnik vile, lastnik pristanišča, v prečni ulici od Osrednje ceste. On je, znani Epafrodit! Spodaj je opazka. Pisana je z drobno pisavo. Justi-

nian se je moral nagniti k svetilniku, da je mogel prebrati. "Epafroditova izjava", je naslovil kvestor opazko.

"Če bi imel cele gore svile, bi je nikdar krpice ne prodal vsemogočnemu despotu —" Upravda je grozno namrščil obrvi. "Njemu Epafrodit ni prodal doslej, ne prodaja v bodoče."

Despot je krčevito stisnil pergament in izrekel glasno: "Imaš prav, dobro si povedal, ne boš

prodal, zakaj despot ti — vzame. Upravda ti vzame, predrznež!" Nato je bral dalje. "Despotu zvesti hlapec — o tem pričajo caričin prstan, despotov pergament in še kaj drugega, kar je moja last —, Epafrodit despotu samo poklanja in je srečen, če doseže z revnim darom, da za trenutek obsije žarek radosti lice največjega despota vseh vekov."

(Dalje prihodnjič)

K S K J

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLISKA JEDNOTA

(K.S.K.J.)

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA KATOLIŠKA PODPORNIA ORGANIZACIJA V AMERIKI

sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu.

- izdaja najmodernejšo vrsto zavarovalnin za odrasle in za mladino;
- od \$500.00 do \$15,000.00 posmrtnine
- za onemoglost, poškodbe in operacije do vsote \$600.00
- za odrasle člane bolniško podporo
- članom posodi denar za nakup doma.

Za seznam in pojasnila o tajniku ali tajnici v vaši okolici izpolnite izresek in pošljite na glavni urad K.S.K.J.

AMERICAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K.S.K.J.)
351-353 No. Chicago St.
Joliet, Illinois 60431

Radi bi več pojasnila o K.S.K.J. ter ime in naslov tajnika(ice) v naši okolici.

IME

NASLOV

MESTO

DRŽAVA CODE

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

SPRAY PAINTER

Experienced
Steady Inside Work
Inside Union Scale
Call

KARL HETZEL

927-4090

3100 S. Homan

Chicago, Ill. 60623

(188)

General Maintenance Man For Factory

Good Starting Salary.
Full Company Benefits.

INMONT CORP.

2211 N. Elston Ave.

AR 6-2171

Chicago, Illinois

An Equal Opportunity Employer

(189)

CABINET MAKER

Experienced
Cabinet Maker
To Work On Display
Steady Inside Work
Inside Union Scale
Call

KARL HETZEL

927-4090

3100 S. Homan

Chicago, Ill. 60623

(188)

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY & MEAT MARKET
Doing \$260,000 per year in sales. In center of town. Est. since 1932.
9706 Franklin Ave. Franklin Pk., Ill. 455-2650 aft. 7 P.M.

(188)

BARBER SHOP—

For sale by Owner.
Three chairs.
6139 Northwest Hwy.
792-2141

(188)

LIQUOR-TAVERN-Pkg. Comb. well est. air-cond., color TV, ice machine
Good fam. trade. Illness forces sale.

334-6061

(189)

CHICAGO, ILL.

FEMALE HELP

HOUSEKEEPERS

Short Hours Available
Work While Your Children Are In School
Good Pay
Excellent Working Conditions
Apply In person Or Call
8:00 A.M. To 4:00 P.M.

HOLIDAY INN

1000 Busse Road

ELK GROVE, ILL.

437-6010

(187)

SECRETARY - TYPIST

No Shorthand Required

Full Benefits

INMONT CORPORATION

2211 North Elston Avenue

Tel. AR 6-2171 Chicago, Ill.

An Equal Opportunity Employer

(189)

Steno-Secretary

Young Lady — Pleasant Personal-

ity — Interesting Work —

Liberal Benefits

Mrs. Connor

Museum of Science & Industry

MU 4-1414

Chicago, Illinois

(188)

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE — Travel thruout U.S. Care for 3 yr. old girl. Reside in Oak Park home. Airfare, meals, expenses plus salary included. Days after 4 PM.

ST 2-6719 Eves. 848-7595

(187)

PRACTICAL NURSE — Live In N. sub. home. Care for eld. gentleman. Own rm. & bath. Top salary. Call Days 8:30-10 AM 234-9506, Eves. 7-9 PM.

(188)

Male & FEMALE HELP

DISHWASHERS — Male-Female Days 7 to 4 or Eves. 4 to 1. Banquet houseman; hours flexible. Bus boys "Club 71" and Kitchen steward. Apply Chef

EXECUTIVE HOUSE

71 E. Wacker Drive

(190)

REAL ESTATE FOR SALE

DES PLAINES — Golf Mill — 4 bdrm. duplex, fin. den, sep. din. rm., 20x11 fam. rm. Kitch., bit-ins, 3 baths, pvt. fenced yard. Assume 5 1/4 mtg. Mid 30's. Owner.

824-3300

(187)

ŽENINI IN NEVESTE!

NASA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

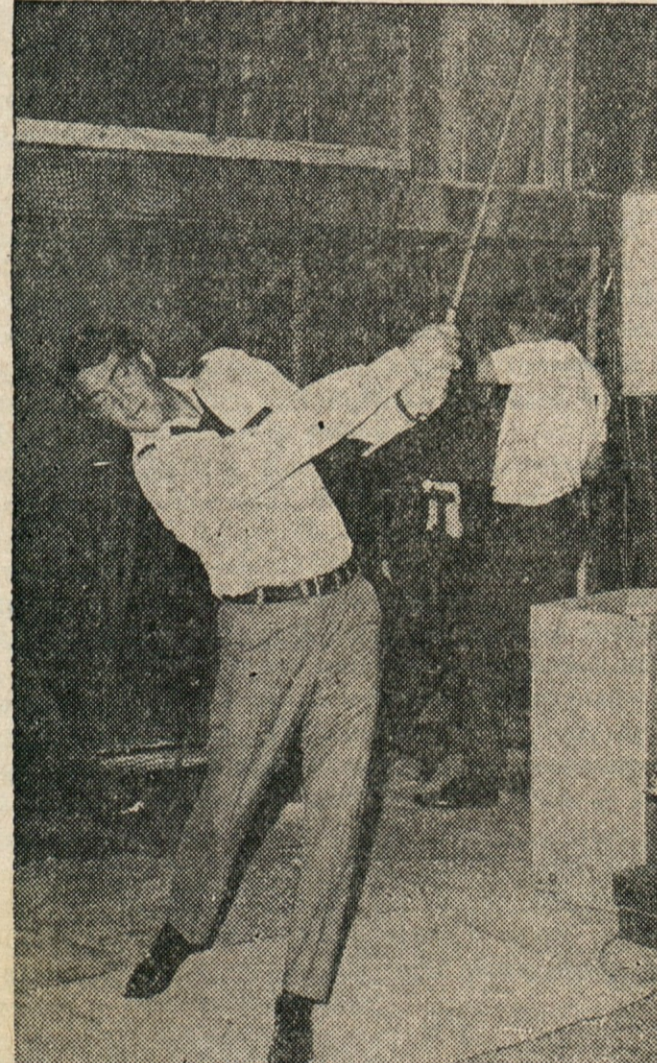
Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

MODERNO MESTO — Slika kaže Marksovo cesto v bolgarskem pristanišču Varna ob Črnem morju.

POKLICNI IGRALEC! — Seveda je Dino poklicni igralec, toda ne golfa. Na sliki ga vidimo v prizoru novega filma "Letališče".